

KULTUR15.02.22 KL. 13:00

Gennem århundreder blev kvinder holdt ude af kunst – nu fylder det kvindelige blik det meste

Kunstmuseet Arken har netop åbnet udstillingen "Kvinder i opbrud", som debatterer 150 års udvikling i kvinde- køns- og kunstsyn og er en af mange udstillinger i tiden om netop dette emne.

Morten Mikkelsen
Journalist

FØLG

En ung kvinde sidder i et køkken og spiser et æble. Hun er klædt i en rød joggingdragt og anbragt i en meget hjemlig position, men samtidig fremstår hun yderst stilbevidst og har masser af makeup på. Hendes blik er rettet direkte mod beskueren og signalerer tydeligt, at hun absolut ikke har tænkt sig at slå det underdanigt ned.

Billedet hedder "Ida", er skabt af den svenske kunstner Lena Johansson og er netop nu blikfang for en ny udstilling, som netop er åbnet på kunstmuseet Arken i Ishøj, "Kvinder i opbrud". Og "Ida" er samtidig i samtale med en århundred, ja ligefrem årtusindgammel, tradition for afbildning af og syn på kvinder, som går helt tilbage til en anden æblespisende kvinde ved navn Eva, fortæller Dorthe Juul Rugaard, seniorkurator og samlingschef på Arken:

"Ida er en nutidig Eva, som tager en bid af æblet fuld af livslyst og vilje til at indtage verden og helt uden skam og skyld."

Dorthe Juul Rugaard kæder det helt nutidige værk sammen med et ældre værk fra den sene guldalder i 1800-tallet, "En lille pige ved en rød låge" af Sophie Holten. I det ældre værk er der selvfølgelig hverken joggingdragt eller hård makeup. Der er en lilla kjole og en sort hat. Men blikket er beslægtet. Det blik, som er kvindens eget blik på verden og beskueren, frem for et mandligt blik på kvinden.

"Vi vil gerne give et nuanceret indblik i, hvad der gennem de seneste 150 år er sket med kvindebegrebet i samfundet og i kunsten. Det gør vi gennem værker af 64 kunstnere, danske og internationale, ældre og nutidige," siger Dorthe Juul Rugaard, som håber,

at de meget forskellige værker kan være i samtale – og måske udveksle blikke – med hinanden og med publikum.

Præstedatteren Sophie Holten levede 1858-1930 og opnåede en vis anerkendelse i sin samtid. Blandt andet udstillede hun ved "Kvindernes udstilling" i København i 1895, men ifølge Dorthe Juul Rugaard fik hun aldrig fuldbyrdet sin karriere:

"Der var mange barrierer dengang for en kvindelig kunstner. Et vigtigt vilkår var, at det som kvinde slet ikke var muligt at få en professionel uddannelse ved Kunstakademiet. Eneste mulighed var en privat uddannelse, som krævede god økonomi. Mange var også oppe imod den absurde idé, at kvinder som kunstnere er begrænset af ikke at have den samme intellektuelle kapacitet som mænd. Og endelig var der mange, som opgav kunsten, når de blev gift og forventedes at bruge tiden på mand og børn."

Kvinde som buzzword

I dag har meget forandret sig. Var det i 1895 muligt at sammenfatte al kunst af tidens kvinder i én udstilling, så kan det i dag virke, som om "Kvindernes udstilling" er over det hele. For eksempel har Den Hirschsprungske Samling i København netop åbnet udstillingen "Bertha Wegmann – At male på mange sprog". Louisiana i Humlebæk viste i 2020 "Fantastiske kvinder", Nivaagaard viste i 2020/2021 "Historier om mødre", og listen er meget længere.

Der er endda iagttagere, der mener, at pendulet nu er svinget modsat i en grad, så al kunst, der kan kobles til det kvindelige udtryk, den kvindelige kunstner og gerne den oversete kvindelige kunstner, er det, der løber med al opmærksomheden. Sidste år udgav kunsthistorikeren Lennart Gottlieb for eksempel bogen "Identitet – Om identitetsproblemer og det særligt privilegerede i tidens kunstkultur", hvori han argumenterer for, at det nogle gange ikke engang behøver være særlig god kunst.

"Jeg argumenterer for, at blot man siger de rigtige buzzwords om kvinder, der er blevet skrevet ud af historien, så er der folk, der står klar med penge," siger Lennart Gottlieb, som understreger, at kritikken i hans bog ikke er specifikt rettet mod Sophie Holten og Arken, men mod Bertha Wegmann og Den Hirschsprungske Samling.

Svenske Lena Jonhanssons "Ida" fra 2021 refererer til syndefaldets Eva og taler sammen med tidligere tiders kvindelige blik. - Foto: Arken.

Kvindens blik på kvinden

Eva Pohl er kunsthistoriker og udgav for nylig bogen "Gennembrud", som handler om kvinder i kunst. Hun ser ikke et problem i, at der lige nu er en overvægt af udstillinger med fokus på det kvindelige frem for det mandlige, for "der er meget, der skal indhentes" i forhold til tidligere tiders skævheder, mener hun.

"Det, som jeg interesserer mig for, er, hvordan kvinden fremstår på billedet, når kunstneren også er kvinde. I forhold til værker af mandlige kunstnere fremstår den kvindelige kunstners bud på kvinden som udtryk på en anden måde, fordi der er en mere direkte kontakt og indlevelse mellem kunstner og model," forklarer hun.

På Arken understreger Dorthe Juul Rugaard, at der ikke ligger nogen koordineret indsats bag, at mange museer lige nu interesserer sig for kvindekønnet. Samtidig understreger hun, at "Kvinder i opbrud" også viser værker af mandlige kunstnere, men at udstillingen ligesom Eva Pohl er optaget af kvinder som både besker og beskuet.

"Vi er ikke ude i et kønskvoterende ærinde, hvor formålet kun er at vise værker af kvinder. Men det er rigtigt, at der i de seneste 10-15 år har været et stort opsving i udstillinger af og om kvinder," siger seniorkuratoren, som peger på, at der har været tidligere opsving omkring 1895 og 1975:

I udstillingens katalog refererer Arken til et flere meter stort værk af kunstnergruppen Guerrilla Girls, som illustrerer opgørelse af, at kun 4 procent af de værker, som udstilles på The Metropolitan Museum i New York, er lavet af kvinder. Derimod er 76 procent af de personer, som er afbildet på billederne, kvinder. Ofte kvinder uden tøj.

Sammenligner man disse tal med "Kvinder i opbrud" er procentandelen af kvindelige kunstnere skruet drastisk i vejret, men motivet er i mindst lige så høj grad kvindekroppen. Ofte uden tøj. I kunsten er der sket større forskydninger i, hvilke øjne der ser. Blikket er nyt og værkerne er derefter. Men det kvindelige blik i kunsten er en kvindes blik på en anden kvinde – ikke på en mand.

Publicerat: Kristeligt Dagblad, 2022-02-15

<https://www.kristeligt-dagblad.dk/kultur/gennem-aarhundreder-blev-kvinder-holdt-ude-af-kunst-nu-fylder-det-kvindelige-blik-det-meste>

CULTURE 15.02.22

For centuries, women were kept out of art - now the female gaze takes up most of the space

The art museum Arken has just opened the exhibition "Women in Transition", which debates 150 years of development in women's, gender and art views and is one of many exhibitions on this topic at the moment.

Morten Mikkelsen
Journalist

FØLG

A young woman is sitting in a kitchen eating an apple. She's dressed in a red jogging suit and positioned in a very domestic position, but at the same time she appears extremely style-conscious and is wearing lots of makeup. Her gaze is directed directly at the viewer, clearly signaling that she has absolutely no intention of looking down submissively.

The painting is called 'Ida', created by Swedish artist Lena Johansson, and is currently the focal point of a new exhibition that has just opened at the Arken art museum in Ishøj, 'Women in Transition'. "Ida" is also in conversation with a centuries, even millennia-old tradition of depicting and viewing women, which goes all the way back to another apple-eating woman named Eva," says Dorthe Juul Rugaard, Senior Curator and Head of Collections at Arken:

"Ida is a contemporary Eve, who takes a bite of the apple full of zest for life and willingness to take on the world, without shame or guilt."

Dorthe Juul Rugaard links the contemporary work with an older work from the late Golden Age of the 19th century, "A Little Girl at a Red Gate" by Sophie Holten. In the older work, of course, there is no jogging suit or heavy makeup. There is a purple dress and a black hat. But the look is related. The gaze that is the woman's own gaze on the world and the viewer, rather than a male gaze on the woman.

"We want to provide a nuanced insight into what has happened to the concept of women in society and art over the past 150 years. We do this through works by 64 artists, Danish and international, older and contemporary," says Dorthe Juul Rugaard, who hopes that the very different works can be in conversation - and perhaps exchange glances - with each other and with the audience.

Sophie Holten, the vicar's daughter, lived from 1858 to 1930 and achieved a certain recognition in her time. Among other things, she exhibited at the "Women's Exhibition" in Copenhagen in 1895, but according to Dorthe Juul Rugaard, she never fully developed her career:

"There were many barriers for a female artist at the time. One important condition was that as a woman it was impossible to get a professional education at the Royal Danish Academy of Fine Arts. The only option was a private education, which required good finances. Many were also up against the absurd idea that women as artists are limited by not having the same intellectual capacity as men. And finally, many gave up art when they got married and were expected to devote their time to husband and children."

Woman as a buzzword

Today, a lot has changed. While in 1895 it was possible to summarize all art by women of the time in one exhibition, today it can seem as if "The Women's Exhibition" is everywhere. For example, the Hirschsprung Collection in Copenhagen has just opened the exhibition "Bertha Wegmann - Painting in Many Languages". Louisiana in Humlebæk showed 'Fantastic Women' in 2020, Nivaagaard showed 'Stories of Mothers' in 2020/2021, and the list goes on.

There are even observers who believe that the pendulum has now swung in the opposite direction to the extent that all art that can be linked to female expression, the female artist, and preferably the neglected female artist, is what gets all the attention. Last year, for example, art historian Lennart Gottlieb published the book "Identity - On identity problems and the privileged in contemporary art culture", in which he argues that sometimes it doesn't even have to be very good art.

"I argue that if you say the right buzzwords about women who have been written out of history, there are people ready with money," says Lennart Gottlieb, who emphasizes that the criticism in his book is not specifically directed at Sophie Holten and Arken, but at Bertha Wegmann and the Hirschsprung Collection.

The woman's view of the woman

Eva Pohl is an art historian and recently published the book 'Breakthrough', which is about women in art. She doesn't see a problem with the fact that there is currently a preponderance of exhibitions focusing on the female rather than the male, because "there is a lot of catching up to do" compared to the imbalances of the past, she says.

"What I'm interested in is how the woman appears in the picture when the artist is also a woman. Compared to works by male artists, the female artist's expression of the woman appears in a different way, because there is a more direct contact and empathy between artist and model," she explains.

Svenske Lena Jønhansens "Tida" fra 2021 refererer til syndefaldets Eva og taler sammen med tidligere tiders kvindelige blik. - Foto: Arken.

At Arken, Dorthe Juul Rugaard emphasizes that there is no coordinated effort behind the fact that many museums are currently interested in the female gender. At the same time, she emphasizes that "Women in Transition" also shows works by male artists, but that the exhibition, like Eva Pohl, is concerned with women as both viewer and viewed.

"We are not in the business of gender quotas, where the purpose is only to show works by women. But it is true that in the last 10-15 years there has been a major upswing in exhibitions by and about women," says the senior curator, who

points out that there have been previous upswings around 1895 and 1975:

In the exhibition's catalogue, Arken refers to a several meters large work by the artist group Guerrilla Girls, which illustrates the fact that only 4 percent of the works exhibited at The Metropolitan Museum in New York are made by women. In contrast, 76 percent of the people depicted in the images are women. Often women without clothes.

If you compare these figures with "Women on the Move", the percentage of female artists is dramatically higher, but the subject is just as much the female body. Often without clothes. In art, there have been major shifts in the eyes that see. The gaze is new and the works are new. But the female gaze in art is a woman's gaze on another woman - not on a man.

Published: Kristeligt Dagblad, 2022-02-15

<https://www.kristeligt-dagblad.dk/kultur/gennem-aarhundreder-blev-kvinder-holdt-ude-af-kunst-nu-fylder-det-kvindelige-blik-det-meste>